

О. М. САФРОНОВА,

кандидат наук з державного управління, доцент,

доцент кафедри менеджменту, маркетингу

та публічного управління,

Національна академія статистики, обліку та аудиту,

e-mail: o_safronova@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3553-2050>

Концепція «розумного регулювання» («smart regulation») як методологічне підґрунтя удосконалення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності України

У статті уточнено зміст концепції «розумного регулювання» у якості методологічного підґрунтя удосконалення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності та конкретизовано комплекс доцільних заходів задля його застосування при прийнятті управлінських рішень в сучасних умовах України.

Аргументовано, що концепція «smart regulation» є результатом певної еволюції, оновлення теоретичних підходів «less regulation» («менше регулювання», «дерегулювання») та «better regulation» («краще регулювання»). Набір методів та інструментів регуляторної діяльності за всіма зазначеними підходами є подібним, однак децю змінюються акценти у їх застосуванні. Так, якщо концепція дерегулювання (меншого регулювання) пов'язана швидше з кількісною стороною забезпечення регуляторного впливу держави на суспільне життя на засадах зменшення кількості регуляцій, то наступні ідеї кращого і «розумного регулювання» більше відображають якісні характеристики відповідної публічно-управлінської діяльності. Перша із них стосується як оптимізації зворотного зв'язку в процесі регулювання (наприклад, розвиток саморегулювання, співрегулювання), так і його подальшого спрощення та прискорення. У свою чергу, «розумне регулювання» передбачає вже не стільки з'ясування оптимального обсягу регулювання, а перенесення уваги з процесу на результат, досягнення останнього найменш обтяжливим способом. Іншими словами, еволюція такого роду підходів відображає перехід від формальних аспектів регулювання до змістовних характеристик відповідної діяльності і, відповідно, до раціонального сценарію їх розподілу.

З цих позицій уточнені найбільш перспективні напрями удосконалення регуляторної політики держави в сучасних умовах України. До їх числа, зокрема, віднесено, посилення інституційної спроможності Державної регуляторної служби України, підвищення рівня цифровізації її діяльності шляхом модернізації відповідної інформаційно-комунікаційної системи, забезпечення належного рівня захисту інформації та реагування на кіберзагрози.

Ключові слова: регуляторна політика держави, концепція «розумного регулювання», регуляторний вплив держави, публічне управління та адміністрування, господарська діяльність.

O. SAFRONOVA,

*PhD in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor of Department of Management, Marketing
and Public Administration,
National Academy of Statistics, Accounting and Auditing
e-mail: o_safronova@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3553-2050>*

The Concept of «Smart Regulation» as a Methodological Basis for Improving State Regulatory Policy in the Sphere of Economic Activity of Ukraine

The article clarifies the content of the concept of «smart regulation» as a methodological basis for improving state regulatory policy in the field of economic activity and specifies a set of appropriate measures for its application when making management decisions in modern conditions of Ukraine.

It is argued that the concept of «smart regulation» is the result of a certain evolution, an update of the theoretical approaches of «less regulation» («less regulation», «deregulation») and «better regulation». The set of methods and tools of regulatory activity according to all the above-mentioned approaches is similar, however, the emphasis in their application changes somewhat. Thus, if the concept of deregulation (less regulation) is more related to the quantitative side of ensuring the regulatory influence of the state on public life on the basis of reducing the number of regulations, then the following ideas of better and «smart regulation» more reflect the qualitative characteristics of the relevant public management activity. The first of them concerns both the optimization of feedback in the regulatory process (for example, the development of self-regulation, co-regulation), and its further simplification and acceleration. In turn, «smart regulation» involves not so much clarifying the optimal volume of regulation, but shifting attention from the process to the result, achieving the latter in the least burdensome way. In other words, the evolution of such approaches reflects the transition from formal aspects of regulation to the substantive characteristics of the relevant activities and, accordingly, to a rational scenario for their distribution.

From these positions, the most promising directions for improving the state's regulatory policy in modern conditions of Ukraine are specified. These include, in particular, strengthening the institutional capacity of the State Regulatory Service of Ukraine, increasing the level of digitalization of its activities by modernizing the relevant information and communication system, ensuring an adequate level of information protection and responding to cyber threats.

Keywords: *state regulatory policy, the concept of «smart regulation», regulatory influence of the state, public management and administration, economic activity.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Нині в Україні розвиток державної регуляторної політики – особливого напрямку державної політики, спрямованого на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у поряд-

ку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України [1, ст.1] – пов’язується насамперед із підвищенням якості та забезпеченням ефективності відповідної публічно-управлінської діяльності. Вирішення цієї проблеми передбачає, зокрема, використання сучасної методології прийняття і реалізації необхідних управлінських рішень уповноваженими органами влади з урахуванням усталених міжнародних стандартів та кращих управлінських практик у цій сфері відносин. Йдеться насамперед про положення концепції «розумного регулювання» («smart regulation»), що знайшла свою реалізацію у багатьох провідних країнах світу, які прагнули підвищити ефективність управлінського впливу держави на перебіг господарських процесів та відчутно просунулись в пошуках найбільш прийнятних варіантів здійснення необхідних адміністративних реформ. Це актуалізує завдання з’ясування особливостей методології зазначеної управлінської концепції та дослідження доцільних засобів імплементації її базових принципів у практиці публічного управління та адміністрування в сучасних умовах України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед останніх публікацій, присвячених проблематиці удосконалення державної регуляторної політики в Україні, варто назвати статті Разумової Г.В. [2], Соболева В.М. [3], Щербака А.В. та Мужайла В.Д. [4]. У зазначених розробках дослідники, зокрема, акцентують увагу на можливостях застосування європейського досвіду реалізації регуляторної політики [2, с. 99-100], в тому числі – у відношенні усунення існуючих нині в національній економіці недоліків відповідної публічно-управлінської діяльності [4, с. 125-127], а також сформованих методологічних підходів до аналізу систем реалізації відповідного напрямку державної політики [3, с. 10-12]. Проте зв’язок аналізованих елементів методології імплементації відповідної публічно-управлінської діяльності із сучасними теоретичними концептами її дослідження, зокрема, з концепцією «розумного регулювання», розглянуті у згаданих роботах недостатньо. Як результат, проблематика забезпечення синхронізації та системності здійснення необхідних реформаторських заходів залишаються малодослідженими, що негативно позначається на якості та ефективності їх втілення.

З огляду на це **метою статті** є уточнення змісту концепції «розумного регулювання» у якості методологічного підґрунтя удосконалення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності та конкретизація комплексу доцільних заходів задля його застосування в сучасній управлінській практиці України.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Найменування теоретичної концепції «smart regulation» було запропоновано в 1998 р. у дослідженні Н. Ганнінгема та П. Грабовські [5] задля аргументування необхідності оновлення інструментарію формування і реалізації регуляторної політики держави у різних сферах ведення господарської діяльності. Ця концепція, по суті, стала логічним продовженням, результатом певної еволюції методологічних підходів, попередньо сформованих на засадах використання концепцій «less regulation» («менше регулювання» або «дерегулювання») та «better regulation» («найкраще регулювання»). Всі зазначені підходи виходять з базового положення, що регуляторна політика держави має спрямовуватися на скорочення засобів прямого державного втручання у перебіг господарських процесів та покращення якості надання державних послуг із мінімізацією пов’язаного із цим адміністративного тягаря для суб’єк-

тів господарювання й зменшення бюджетних витрат для суспільства в цілому. Проте бачення конкретних сценаріїв досягнення цієї мети в межах реалізації кожної із зазначених концепцій дещо відрізняється залежно від набору вироблених в їх межах практичних рекомендацій і конкретних заходів при втіленні відповідної публічно-управлінської діяльності.

Так, на первісному етапі впровадження регуляторної політики держави домінувало бачення, що її цільовим орієнтиром є відчутне скорочення регуляцій з боку уповноважених органів влади шляхом зменшення кількості нормативних правових актів, які ними ініціюються. Такий варіант реалізації регуляторної політики домінував у країнах – світових лідерів ліберальних реформ у сфері господарської діяльності (США, Австралія, Нова Зеландія та інші) у 80х роках ХХ ст., а також намагання виробити кількісні цільові показники для «звільнення економіки від надмірного втручання держави» на засадах використання концепції «less regulation» («менше регулювання», «дерегулювання»). Зауважимо, що частково ці тенденції збереглися у деяких країнах, наприклад, у Великій Британії, ще й наприкінці 90х – початку 2000х років. Втілення цієї концепції передбачало визначення певного оптимального рівня втручання держави в суспільні відносини з тим, аби з його урахуванням спростити законодавчу базу, уникнути надмірної зарегульованості господарських процесів та зменшити адміністративний тягар утримання державних інституцій. В основі цієї доктрини лежить розуміння того, що люди, чиє життя не регулюється державою надмірно і які можуть самі визначати свої законні цілі, є більш творчими та продуктивними і живуть у більш продуктивних та творчих товариствах [6]. За цих обставин втілення концепції «less regulation» переважно зосереджувалося на формальній стороні справи, де успішність необхідність заходів з реалізації регуляторної політики держави оцінювалась виключно на основі показників зменшення кількості регуляцій та відповідних нормативних актів.

Однак слід визнати, що кількісні параметри оцінки у випадку застосування засобів державного втручання далеко не повною мірою відображають специфіку цієї діяльності, адже вона вимагає врахування впливу безлічі факторів, включаючи залежність від ступеня присутності держави в конкретній галузі. До того ж залежність між кількістю виданих регуляторних актів і ступенем жорсткості регулювання має нелінійний характер: при посиленні присутності держави вище за певний рівень нормотворча активність владних структур починає знижуватися, оскільки замінюється інструментами прямого державного контролю. У приватному секторі інструменти прямого контролю непридатні, тому, встановлюючи правила, держава ризикує перейти межу, за якою регулювання перетворюється на перешкоду повноцінного розвитку, пригнічує ініціативу та самостійність суб'єктів господарювання. Вибудовування механізмів зворотного зв'язку в процесі опрацювання механізмів регуляцій та правотворення якраз є найкращим способом, щоб зрозуміти, чи сприймається проєктований акт як необхідний або надлишковий, почути думку спільноти та інших адресатів про те, чи можна обійтися без його ухвалення.

Тому не випадково, що на початку 90х років у провідних країнах світу поступово починається відхід від застосування постулатів ідеології «less regulation» з її формальними кількісними оцінками до концепції «better regulation», що орієнтується на якісні змістовні характеристики реалізації відповідної державно-управлінської діяльності.

Концепція «better regulation» зберігає тренд на зменшення надмірного державного втручання, однак арсенал інструментів досягнення цієї мети значно розширюється. Замість зосередженості виключно на завданнях скорочення кількості регуляцій акцент робиться на урізноманітненні варіантів забезпечення залученості різних груп зацікавлених осіб до процесу обговорення відповідних нормативних актів, вибудовування надійних зворотних зв'язків оцінювання результатів їх імплементації. Втілення цієї концепції включало вироблення рекомендацій щодо використання альтернативних механізмів обґрунтування доцільності прийняття відповідних регуляторних норм на засадах розширення можливостей co-regulation (співрегулювання) та self-regulation (саморегулювання) шляхом залучення різноманітних груп зацікавлених осіб до процесу вибору інструментів регулювання, прискорення законодавчого процесу, спрощення та кодифікації існуючих текстів та інших засобів, спрямованих на поліпшення та спрощення регуляторного середовища. У певних випадках у якості рекомендацій розглядалось використання можливостей передачі функцій з розробки процедур і правил певних видів господарської діяльності, контролю за їх дотриманням від органів державної влади на рівень недержавних інституцій, до числа яких були віднесені саморегулювні фахові організації, галузеві асоціації тощо. Як зазначалось в документах Європейської комісії, які супроводжували процес упровадження цієї концепції на рівні ЄС, мета полягає в тому, щоб спростити конкретні правила та створити базові умови регулювання гнучкими, щоб враховувати щоденні бізнес-процеси. Вкрай важливо, щоб конкретні заходи щодо спрощення проводилися в тих областях, які бізнес вважає найважливішими. Щоб ідентифікувати ці сфери, робляться зусилля для безпосереднього залучення кінцевих користувачів та обліку їх потреб [7].

Цей підхід потребує відстеження повного циклу життя регуляторного акту: від його підготовки до реалізації, включаючи внесення змін, тобто коригування акту в процесі його дії. На всіх етапах ключове значення мають отримання та аналіз тієї оцінки, яку цьому акту дають виконавці, адресати його приписів. У цих умовах створення регуляторної норми стає результатом спільних зусиль регуляторного органу та суспільства, які таким чином покращують регулювання. За цих обставин впровадження концепції «better regulation» передбачало опрацюванням властивих для регуляторної політики інструментів забезпечення зворотного зв'язку – установа процедура і правил проведення публічних обговорень серед зацікавлених осіб на етапі формування і реалізації необхідних регуляцій, урахування їх думки при прийнятті регуляторних актів тощо.

Однак зосередження уваги на процедурних аспектах регуляторної діяльності при застосуванні концепції «better regulation» нерідко призводить до ураження можливостей досягнення очікуваних результатів ініціації впровадження відповідних регуляторних норм та знаходження оптимальних шляхів їх досягнення. Це пояснюється тим, що необхідність запиту та обліку думки зацікавлених осіб при розробці регуляторних норм само по собі не є гарантією їх якості. Дійсно, у багатьох випадках адресати краще розуміють суть проблеми і переваги того чи іншого варіанту її вирішення. Однак це не завжди так, більше того, при формальному підході до організації оцінки регуляторного впливу, спільного обговорення та інших процедурно встановлених форм зворотного зв'язку підсумкова результативність установлених правил регуляторної діяльності може виявитися низькою. Це зумовлено тим, що в умовах слабкої соціальної активності громадськості уповноважені органи влади часто прагнуть виконати

мінімально необхідні процедури, не особливо дбаючи про те, наскільки репрезентативними будуть отримані відзиви.

Усвідомлення цієї проблеми наприкінці 90х років спричинило пошук доцільних варіантів зменшення ризиків упровадження регуляторної політики на засадах принципів «better regulation» і переходу до формування вихідних постулатів концепції «smart regulation».

Концепція «smart regulation» передбачає вже не з'ясування оптимального обсягу регулювання, як у випадку розглянутих попередньо теоретичних моделей, а перенесення уваги з процесу на результат, визначення найбільш раціонального сценарію його досягнення. Перенесення акценту з процесу регулювання на результат, прагнення зрозуміти, що саме заважає його отриманню, вибір засобів, які здатні крапково впливати на проблему, – це питання, що вирішуються саме на засадах використання інструментарію концепції розумного регулювання. Для розумного регулювання максимально ефективно вирішення проблеми виступає основою метою формування і реалізації регуляторної політики держави. За визначенням Європейської комісії «розумне регулювання – це не про більше або менше регулювання, це про досягнення результату найменш обтяжливим способом» [7].

У основу втілення підходу «smart regulation» покладається принцип дотримання балансу між впливом держави та самостійністю ринку шляхом делегування частини повноважень органів влади недержавним структурам, проведення оцінки регуляторного впливу та публічних консультацій. Це також передбачає скорочення і спрощення регуляторних вимог, установлення точних термінів дії нормативних актів із використанням широкого інструментарію моніторингу їх імплементацією та надання переваги застосування засобів непрямого регулювання. У цьому разі все сформульовані раніше вимоги щодо забезпечення ефективності здійснення регуляторної політики держави зберігають своє значення і актуальність: відстеження повного життєвого циклу регуляторного акту, загальна відповідальність органів різного рівня за результати його реалізації, ключова роль думки тих, кого торкається регулювання. При цьому передбачається використання низки узгоджених, збалансованих механізмів та інститутів, які у сукупності забезпечують якість зворотних зв'язків всіх учасників регуляторного процесу завдяки використанню низки специфічних методів: правових експериментів, оцінки (аналізу) регуляторного впливу, оцінки (аналізу) фактичного впливу, забезпечення відкритості нормативної бази, підвищення доступності чинних нормативних правових актів та їх проєктів, спрощення мови нормативних актів тощо.

Зауважимо, що концепцію «smart regulation» використовують як уряди, так і бізнес, треті сторони при оцінюванні обсягів і якості державного втручання в перебіг господарських процесів і відносин. Тому дослідники визначають її як форму регуляторного плюралізму, який охоплює гнучкі, творчі та інноваційні форми соціального контролю за якістю державних регуляцій [6]. Як результат, органи влади отримують можливість передати частину відповідальності за регулювання іншим суб'єктам ринку, при цьому координуючи їхню діяльність. Цілі регулювання за цих обставин досягаються з меншими витратами, що у підсумку підвищує якість та ефективність регуляторних впливів.

У прикладному сенсі використання методології «smart regulation» при прийнятті рішень уповноважених органів влади щодо формування і реалізації регуляторної політики передбачає, зокрема, упровадження ризико-орієнтованого підходу. Регуляторна діяльність уповноважених державних структур має

базуватися на оцінці ризиків ведення контрольованої ними господарської діяльності і бути співвимірною щодо них: частота перевірок і використовувані ресурси повинні бути пропорційними рівню ризиків нанесення шкоди цінностям, що охороняються; дії регуляторних органів повинні бути спрямовані на зниження фактичного ризику, пов'язаного з порушеннями обов'язкових вимог.

Упровадження цього підходу супроводжується додержанням правил вибірковості (обрання регуляторними органами найбільш прийнятних для цієї сфери господарських відносин інструментів моніторингу, контролю, профілактики порушень обов'язкових вимог); імплементацією механізму «реагуючого регулювання» (ті чи інші регуляторні норми мають реалізовуватися залежно від профіля і поведінки конкретних суб'єктів господарювання); урізноманітненням форм і методів регулювання (насамперед – в частині розширення набору засобів позитивної мотивації для суб'єктів господарювання). Зміни у застосуванні підходів забезпечення регуляторного впливу держави передбачає також розширення можливостей цифровізації процесів і відносин відповідної публічно-управлінської діяльності. Цифрові рішення, зокрема, можуть ефективно скоротити час, що витрачаються суб'єктами господарювання на звітність перед державними регуляторними органами, завдяки можливості повторного використання даних, передачі бізнес-даних безпосередньо з внутрішніх систем та усунення ручних процесів. Крім того, цифрові рішення можуть покращити комунікацію та гнучкість правозастосування регуляторних норм. За цих обставин розширення можливостей застосування цифрових технологій вважається одним з ключових напрямів використання методологічних підходів «smart regulation» при формуванні і реалізації регуляторної політики держави в сучасних умовах господарювання.

Оцінюючи концепцію «smart regulation» з позицій можливостей удосконалення регуляторної політики держави в Україні можна визначити, що вона має доволі потужний потенціал своєї реалізації. Становлення цього напрямку державної політики в нашій країні припадає на початок 2000них років і на теперішній час необхідний теоретико-методологічний і прикладний апарат її реалізації сформований. Проте це зовсім не виключає виявлення певних «ніш», пріоритетних сфер удосконалення цієї публічно-управлінської діяльності. Йдеться насамперед про посилення інституційної спроможності Державної регуляторної служби України на засадах розмежування повноважень та зон відповідальності між різними органами влади у сферах, якими опікується згадана служба, обмеження адміністративних інструментів із реагування на незаконні рішення в частині необґрунтованих регуляторних актів, незаконних рішень контролерів, а також підвищення ефективності внутрішніх управлінських та бізнес-процесів служби з урахуванням можливостей застосування ризик-орієнтованих технологій. Найважливішим напрямом використання методології «smart regulation» для сучасної управлінської практики є підвищення рівня цифровізації діяльності Державної регуляторної служби України шляхом модернізації її інформаційно-комунікаційної системи, забезпечення належного рівня захисту інформації та реагування на кіберзагрози. Зазначені позиції, на наш погляд, доцільно відобразити при розробці та щорічному уточненні комплексу заходів, зорієнтованих на виконання Стратегії розвитку Державної регуляторної служби України на період до 2027 року [8].

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Концепція «smart regulation» розглядається як результат певної еволюції, оновлення теоретичних підходів «less regulation» («менше регулювання», «дерегулювання») та «better regulation» («краще регулювання»). Набір методів та інструментів

регуляторної діяльності за всіма зазначеними підходами є подібним, однак дещо змінюються акценти у їх застосуванні.

Так, якщо концепція дерегулювання (меншого регулювання) пов'язана швидше з кількісною стороною забезпечення регуляторного впливу держави на суспільне життя на засадах зменшення кількості регуляцій, то наступні ідеї кращого і «розумного регулювання» більше відображають якісні характеристики відповідної публічно-управлінської діяльності. Перша із них стосується як оптимізації зворотного зв'язку в процесі регулювання (наприклад, розвиток саморегулювання, співрегулювання), так і його подальшого спрощення та прискорення. У свою чергу, «розумне регулювання» передбачає вже не стільки з'ясування оптимального обсягу регулювання, а перенесення уваги з процесу на результат, досягнення останнього найменш обтяжливим способом. Іншими словами, еволюція такого роду підходів відображає перехід від формальних аспектів регулювання до змістовних характеристик відповідної діяльності і, відповідно, до раціонального сценарію їх розподілу.

З цих позицій уточнені найбільш перспективні напрями удосконалення регуляторної політики держави в сучасних умовах України. До їх числа, зокрема, віднесено, посилення інституційної спроможності Державної регуляторної служби України, підвищення рівня цифровізації її діяльності шляхом модернізації відповідної інформаційно-комунікаційної системи, забезпечення належного рівня захисту інформації та реагування на кіберзагрози.

Перспективним напрямом подальших досліджень автор статті вважає з'ясування можливостей використання методологічного потенціалу концепції «розумного регулювання» для удосконалення процедури правил проведення оцінки регуляторного впливу в процесі формування і реалізації регуляторного політики держави в сучасних умовах України.

Список використаних джерел

1. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>
2. Разумова Г. В. Досвід формування та реалізації регуляторної політики європейських країн *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. Вип. 47. С. 98-101.
3. Соболев В. М. Регуляторна політика в реляційній економіці воюючої держави: методологія дослідження *Бізнес Інформ*. 2025. № 2. С. 8-16.
4. Щербак А. В., Мужайло В.Д. Державна регуляторна політика в Україні: існуючі недоліки та шляхи її поліпшення *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2023. № 3-4. С. 122-133.
5. Gunningham N., Grabosky P., Sinclair D. *Smart Regulation: Designing Environmental Policy*. Oxford University Press, 1998.
6. Gunningham N., Sinclair D. *Regulatory Theory: Foundations and applications*, 2017, pp. 133-148 URL: <https://www.jstor.org/stable/j.ctt1q1crtm.16>
7. Smart Regulation in the European Union: COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS, Brussels, 8.10.2010 COM(2010) 543 final URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0543:FIN:EN:PDF>
8. Стратегія розвитку Державної регуляторної служби України на період до 2027 року URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/SURGe_STRATEGIYA_DRS-3-1.pdf

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). Pro zasady derzhavnoi rehuliatornoï polityky u sferi hospodarskoi diïalnosti: Zakon Ukrainy vid 11 veresnia 2003 roku No. 1160-IV (zi zminamy ta dopovnenniamy) [On the principles of state regulatory policy in the sphere of economic activity: Law of Ukraine No. 1160-IV of September 11, 2003, as amended]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> [in Ukrainian].
2. Razumova, H. V. (2023). Dosvid formuvannia ta realizatsii rehuliatornoï polityky yevropeïskykh krain [Experience in the formation and implementation of regulatory policy of European countries]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy*, 47, 98–101 [in Ukrainian].
3. Soboliev, V. M. (2025). Rehuliatorna polityka v reliatsiinii ekonomitsi voiuïuchoï derzhavy: metodolohiia doslidzhennia [Regulatory policy in the relational economy of a warring state: Research methodology]. *Biznes Inform – Business Inform*, 2, 8–16 [in Ukrainian].
4. Shcherbak, A. V., & Muzhailo, V. D. (2023). Derzhavna rehuliatorna polityka v Ukraini: isnuïuchi nedoliky ta shliakhy yii polipshennia [State regulatory policy in Ukraine: Existing shortcomings and ways to improve it]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen – Bulletin of Socio-Economic Research*, 3–4, 122–133 [in Ukrainian].
5. Gunningham, N., Grabosky, P., & Sinclair, D. (1998). *Smart regulation: Designing environmental policy*. Oxford: Oxford University Press [in English].
6. Gunningham, N., & Sinclair, D. (2017). Regulatory theory: Foundations and applications. In *Regulatory theory* (pp. 133–148). <https://www.jstor.org/stable/j.ctt1q1crtm.16> [in English].
7. European Commission. (2010). *Smart regulation in the European Union: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions* (COM(2010) 543 final). Brussels. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0543:FIN:EN:PDF> [in English].
8. State Regulatory Service of Ukraine. (2025). Stratehiia rozvytku Derzhavnoi rehuliatornoï sluzhby Ukrainy na period do 2027 roku [Strategy for the development of the State Regulatory Service of Ukraine until 2027]. https://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/SURGe_STRATEGIYA_DRS-3-1.pdf [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Сафронова О.М. Концепція «розумного регулювання» («smart regulation») як методологічне підґрунтя удосконалення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності України. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць*. 2025. № 3–4. С. 174–182. DOI: 10.31767/nasoa.3-4-2025.17

Link to the article:

Safronova, O. (2025) Kontseptsiiia «rozumnoho rehuliuвання» («smart regulation») yak metodolohichne pidgruntia udoskonalennia derzhavnoi rehuliatornoï polityky u sferi hospodarskoi diïalnosti Ukrainy [The concept of «smart regulation» as a methodological basis for improving state regulatory policy in the sphere of economic activity of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit*. 3–4. 174–182. DOI: 10.31767/nasoa.3-4-2025.17